

Nagymacskák illegális kereskedelme

(Szerző: Józsa Domonkos)

Az elmúlt hetekben körbejárta a magyar sajtót a Tiszafüreden talált kölyöktigris híre. Az állatot egy drograzzia során találta meg a rendőrség és jelenleg a Fővárosi Állat- és Növénykertben foglalkoznak vele, a későbbi sorsa azonban bizonytalan. A nagymacskák kiemelten veszélyeztetettek az illegális állatkereskedelem által, a tevékenység pedig súlyosabb és elterjedtebb, mint gondolnánk.

Az állatvilág „főszereplői”

A nagymacskák sokak kedvenc állatai és az állatkertek talán legnépszerűbb lakói. Gyönyörű, különleges megjelenésük és veszélyességük miatt évezredek csodálat övezi őket. Számos nép kultúrájában és mitológiájában van fontos szerepük, de a művészetekben is gyakran megjelennek. Gondoljunk csak Kipling Sír Kánjára, vagy akár az Oroszlánkirály szereplőire. Nem csoda, hogy sokáig élt az emberekben a vágy, hogy megszelídítsék ezeket az állatokat, vagy legalább birtokolják őket. Az oroszlánok a Colosseumi játékok gyakori résztvevői voltak, illetve a nagymacskák kedvelt ajándéknak is számítottak az uralkodók és nemesek számára, nem is beszélve a bundájukról. Az élővilág effajta kizsákmányolás odáig vezetett, hogy számos alfajuk ma már kihalt és szigorú szabályozásra van szükség ahhoz, hogy mind a mai napig láthassuk ezeket az állatokat.

Anglia címere. Az oroszlánok a nemesség szimbólumaként gyakran előfordulnak címerekben.
Kép forrása: Wikipédia

Kiemelten érintettek

Bár ma már számos törvény és nemzetközi egyezmény szabályozza a nagymacskák kereskedelmét és tartását, ennek illegális formája még mindig súlyos probléma. Mint a tiszafüredi tigris példáján is láthattuk, továbbra is vannak, akik birtokolni szeretnék ezeket az állatokat, egyfajta dísz tárgyként vagy státuszszimbólumként, kereskedelmük pedig szinte mindig kapcsolódik más bűncselekményekhez is. Emellett pedig egyes helyeken a népi gyógyászatban rendkívüli hatást tulajdonítanak a nagymacskák karmaiból és csontjaiból készült készítményeknek, holott ezek hatását már több tanulmány is cáfolta.

Tigriscsontból készült ital. A különböző készítmények előállításához tartott nagymacskákat etikátlan körülmények között tartják különböző farmokon, megfelelő hely és ellátás nélkül.
Kép forrása: Dr. Sarika Khanwilkar Instagram

Nem háziállatok

A nagymacskák nem kedvtelésből tartott állatok, így otthoni tartásuk, ahogy a legtöbb országban, Magyarországon is jogszabályellenes. Ha valaki ennek ellenére mégis így tesz, bűncselekményt követ el. Az egzotikus állatok tartása (különösen az ilyen nagytű és veszélyes fajok esetében) speciális tartási körülményeket igényel. Különleges táplálkozási

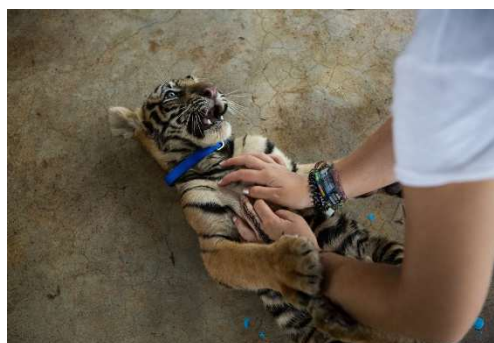
igényeik mellett az egészségügyi ellátásuk is teljesen más, mint az a házikedvencek esetében megszokott, ezért specializálódott szakemberekre és megfelelő gyógyszerekre van szükség a kezelésükhöz. Az illegális állattartókra nem jellemző, hogy nagymacskák esetében csak egy példánnyal rendelkezzenek, ez pedig további problémákat szül. Az oroszánok kivételével ezekre az állatokra inkább a magányos életmód jellemző, nem falkában élnek. Egy állatkerti kölyök születését hosszas tervezés és felkészülés előzi meg. Figyelembe kell venni, hogy a születendő példányok elhelyezése könnyen koordinálható legyen az állatkertek között és megfelelő hely álljon rendelkezésükre. Az engedély nélküli tartásuk megnehezíti azt is, hogy az állatok később visszaengedhetők legyenek a vadonba, vagy csatlakozhassanak fajtársaikhoz egy állatkertben.

Közös harc a nagymacskákért

A nagymacskák megvédése csak nemzetközi és sokrétű együttműködés által lehetséges. Kereskedelmüket és tartásukat számos nemzetközi egyezmény és belső jogszabály korlátozza. Ezek eredményességét több kormányközi szervezet segíti elő. Ez jelenthet végrehajtást, információs segítségnyújtást és a kommunikációban való részvételt is. Kiemelendők az Interpol akció. Három évvel korábban az „Operation PAWS” nevű, 13 országra kiterjedő művelet keretein belül több száz állatot foglaltak le és több, mint 160 letartóztatást eszközöltek. Az egyik legfrissebb és legfontosabb felmérés a nagymacskák illegális kereskedelmére vonatkozóan a WWF, a TRAFFIC és a Legal Atlas által készített 2025-ös jelentés, ami tizenkét országra kiterjedően vizsgálja meg a tigrisek helyzetét. A tanulmány kiemeli azt a problémát, ami általánosságban nehezíti a CITES célkitűzéseinek megvalósulását. Egyes államok nem kellően transzparens a tigrisek kereskedelmével kapcsolatban. Nem nyújtanak kellő információt az exportról és importról, az egyedszám változásáról és a szükséges engedélyek számáról.

Mit tehetünk?

Az átlagember eszközei sajnos limitáltak a nagymacskák jólétéért és fennmaradásáért folyó küzdelemben, de ez nem jelenti azt, hogy semmit sem tehetünk. Az első és legkézenfekvőbb dolog, hogy nem tartunk jogszabályellenesen állatot. További eszközünk, hogy közvetve se támogassuk az illegális állatkereskedelmet, vagy az élővilág kizsákmányolását. Ne vásároljunk olyan készítményeket, melyek előállításához nagymacskák részeit használták fel. Valamint ne látogassunk olyan intézményeket, ahol az állatokat nem a megfelelő körülmények között tartják, vagy etikátlan célokra használják őket. Bár egyre szigorúbb állatjóléti és környezetvédelmi szabályozások születnek szerte a világban, egyes országokban még mindig léteznek olyan cirkuszok, ahol nagymacskákat szerepeltetnek, illetve vannak úgynevezett tigrisparkok, ahol a látogatók fotózhatnak a tigrisekkel és akár simogathatják is őket. Amellett, hogy ezek az állatok alapvetően nem az ember szórakozásának tárgyai, gyakran meg is csonkítják és rendszeresen nyugtatózzák őket, hogy a látogatók közelebb férközhessenek hozzájuk. Végül pedig az egyik legfontosabb teendőnk, hogy tájékozódjunk. Az élővilág megóvása csak kellő információ birtokában lehetséges. Számos intézmény foglalkozik a nagymacskák aktív védelmével, vagy kapcsolódó kutatások, cikkek készítésével, így amennyiben tehetjük, őket is tudjuk támogatni.

Kölyöktigris egy thaiföldi tigrisparkban. Az állatokat túl korán elválasztják az anyjuktól és hozzászoktatják őket az ember közelségéhez. A tiszafüredi kistigris kapcsán is arról számolt be az állatkert, hogy túlságosan megszokta az embereket és génvizsgálatra van szükség a későbbi elhelyezéséhez. Kép forrása: FOUR PAWS, Amanda Mustard